

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้เงินกู้ของลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรสาขาร้อยเอ็ด ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีรายละเอียดตามลำดับดังนี้

1. แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย
2. ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย
3. เอกสารที่เกี่ยวข้อง
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย

1.1 แนวคิดเกี่ยวกับการค้างชำระหนี้ของเกษตรกร (คณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ สภาผู้แทนราษฎร. 2533 : 65)

จากการศึกษาของคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์เกี่ยวกับการค้างชำระหนี้ของเกษตรกรพบว่า มีหลายสาเหตุดังนี้

1.1.1 ปัญหาความยากจนของเกษตรกร ทั้งนี้เนื่องมาจากสภาพของครอบครัวไม่เอื้ออำนวยในการที่จะเพิ่มรายได้ เช่น มีญาติพี่น้องอยู่ร่วมกันในบ้านเดียวกันในลักษณะครอบครัวใหญ่หรือมีบุตรมากเป็นเหตุให้ผลผลิตที่ได้มาไม่เพียงพอต่อการเลี้ยงครอบครัวและการจำหน่ายเพื่อนำเงินมาชำระหนี้

1.1.2 ปัญหาความแห้งแล้งในฤดูกาลเพาะปลูกและบางฤดูกาลการเพาะปลูกต้องประสบกับภัยธรรมชาติ เช่น ปัญหาอุทกภัย ภัยแล้ง เป็นเหตุให้การเพาะปลูกไม่ได้ผล บางปีต้องประสบกับภาวะการขาดทุน

1.1.3 เกษตรกรนำเงินกู้ไปใช้ไม่ตรงกับวัตถุประสงค์ของเงินกู้ กล่าวคือมิได้นำเงินกู้จำนวนดังกล่าวไปลงทุนเพื่อเพิ่มผลผลิตการเกษตร แต่ได้นำไปใช้จ่ายส่วนตัวเพื่อเพิ่มความสุขสบายในชีวิตบางอย่าง เช่น ซื้อโทรทัศน์ วิทยุ รถจักรยานยนต์ รถยนต์ เป็นต้น

1.1.4 ปัญหาราคาผลผลิตตกต่ำในบางฤดูรวมถึงการรับซื้อผลผลิตในลักษณะไม่เป็นธรรมจากพ่อค้าคนกลางจนบางปีเกษตรกรต้องประสบภาวะการขาดทุน

1.1.5 ปัญหาเกษตรกรไม่มีที่ทำกินเป็นของตนเองหรือมีแต่ไม่เพียงพอ โดยเอกสารสิทธิ์ในที่ดินส่วนใหญ่จะตกอยู่กับนายทุนผู้เป็นเจ้าของเงินกู้ เกษตรกรบางรายจึงต้องทำการเช่าที่ดินเพื่อประกอบอาชีพในการเกษตรกรรม โดยการให้ผลผลิตที่ได้จากการเกษตรชำระหนี้ค่าเช่าแทนเงิน

1.1.6 เกษตรกรผู้กู้ถึงแก่กรรม และสมาชิกในครัวเรือนไม่อยู่ในฐานะที่จะชำระหนี้แทนได้

นอกจากนี้จากการสัมภาษณ์ปัญหาหนี้สินของเกษตรกรของ ดร.วีรพงษ์ รามางกูร และรศ.ดร.โสภิน ทองปาน (คณะกรรมการการเกษตรสภาผู้แทนราษฎร 2533 : 65) พบว่าหนี้สินของเกษตรกรเป็นปัญหาทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง สถาบันการเงินในระบบจะพิจารณาการให้กู้จากความสามารถชำระหนี้สินของเกษตรกรดังนั้นเกษตรกรจึงประสบกับความยากจนเป็นภาระแก่ผู้ให้กู้ ถึงแม้รัฐบาลจะได้กำหนดมาตรการให้ธนาคารพาณิชย์ให้สินเชื่อภาคการเกษตร แต่ธนาคารพาณิชย์เหล่านั้นก็จะอำนวยการสินเชื่อเฉพาะเกษตรกรชั้นดีหรือ จึงเป็นภาระหน้าที่ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรในฐานะธนาคารของรัฐบาลดำเนินงานให้เกษตรกรนำเงินไปเป็นทุนหมุนเวียนในการผลิตเพื่อให้เกิดผลตอบสนองทางเศรษฐกิจและสังคม อันเป็นรากฐานสำคัญที่มีส่วนช่วยพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศโดยส่วนรวม

1.2 บัญชร แก้วสอง และคณะ (อ้างในสุพจน์ วัฒนวิเชียร 2543 : 20) ได้ให้ข้อสังเกตเกี่ยวกับปัญหาและวิธีการแก้ไขปัญหาหนี้สินบ้านสำโรง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ ที่เกิดขึ้นว่าปัญหาที่เกิดขึ้นจากธรรมชาติ ฝนแล้ง ไร้ผู้ร้ายชุกชุม อดอยาก ฟังพานายทุนนอกหมู่บ้านไม่สามารถฟังพากลุ่มเครือญาติได้เท่าที่ควร เนื่องจากทุกคนประสบปัญหาเดียวกัน ปัญหาที่ตามมาจากการฟังพานายทุนก็คือ ใช้อย่างฟุ่มเฟือย เนื่องมาจากการหยิบยืมได้ง่าย สภาพวะหนี้สินที่ติดตามมาเมื่อไม่สามารถใช้คืนได้ก็ต้องเอาที่ดินไปจำนองไว้ เมื่อวงเงินสูงมาก ๆ ที่ดินก็หลุดไปสู่มีือนายทุนนอกหมู่บ้าน ปัญหาสภาพหนี้สินและการสูญเสียที่ดินยังมีต่อเนื่องปัญหาดังกล่าวคลี่คลายลงไปบ้าง เมื่อมีธนาคารเข้ามาทำให้เกษตรกรโล่งใจขึ้นเพราะสามารถกู้เงินจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ไปไถ่ถอนที่ดินหรือซื้อที่ดินคืนจากนายทุน แต่สภาพหนี้สินยังคงอยู่โดยเปลี่ยนจากนายทุนนอกหมู่บ้านเป็นธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

1.3 ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรสาขาร้อยเอ็ด (2527 : 11) ได้ศึกษาปัจจัยเกี่ยวกับการกำหนดวงเงินกู้ของเกษตรกรพบว่า เป็นเรื่องจำเป็นอย่างยิ่งที่ธนาคารต้องพิจารณาเพื่อไม่ให้ลูกค้าธนาคารนำเงินส่วนที่เกินความจำเป็นไปใช้จ่ายภายนอกวัตถุประสงค์ ซึ่งมีแนวโน้มไปลงทุนเพื่อเพิ่มผลผลิตอันจะเป็นการสร้างภาระหนี้สินให้เกิดขึ้นแก่ลูกค้าธนาคารและไม่อาจชำระหนี้คืนได้ภายในระยะเวลาที่กำหนดในกรณีนี้ลูกค้าธนาคารยอมมหาทางแก้ปัญหาโดยกู้เงินจากบุคคลอื่นมาชำระหนี้ แต่ในทางตรงข้ามถ้ากำหนดวงเงินกุน้อยเกินไปย่อมไม่เกิดประโยชน์

1.4 คณะกรรมการประสานงานองค์การเอกชนพัฒนาชุมชนอีสาน (2540 :25-27) ได้ศึกษาการปรับเปลี่ยนระบบเกษตรกรรมของประเทศ พบว่าเกษตรกรไทยได้ปรับเปลี่ยนระบบเกษตรกรรมแบบดั้งเดิมมาเป็นระบบเกษตรเคมีภายใต้นโยบายการส่งเสริมของรัฐบาลตั้งแต่ปี พ.ศ.2504 ซึ่งเป็นไปตามกระแสปฏิวัติเขียวที่มีองค์การอาหารและการเกษตรแห่งสหประชาชาติเป็นหน่วยงานหลักในการผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ซึ่งทำให้เกษตรกรมีค่าใช้จ่ายในการผลิตสูง ขณะเดียวกันการขายผลผลิตได้ในราคาที่ตกต่ำลงเมื่อเทียบกับต้นทุนการผลิต เป็นปัญหาที่ชักนำไปเกษตรกรเข้าสู่วังวนของปัญหาหนี้สินที่เพิ่มขึ้นทุกปี

2. ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย

2.1 ทฤษฎีการพึ่งพา (Dependency Theory)

แฟรงค์ และ ซันโตส (Frank and Santos , อ้างในสุพจน์ วัฒนวิเชียร 2543 : 12) ได้กล่าวไว้ว่า ยังมี การพึ่งพาเงินทุนจากภายนอกเพื่อการพัฒนามากยิ่งขึ้นจะถูกเอารัดเอาเปรียบจากนายทุนมากยิ่งขึ้น และลูกหนี้จะจนลง เกษตรกรซึ่งมุ่งหวังจะพึ่งพาแหล่งเงินกู้ ทุกแหล่งที่สามารถกู้ได้ได้โดยไม่คำนึงถึงอัตราดอกเบี้ยจะถูกขูดรีดดอกเบี้ยมากขึ้น ก็จะทำให้เกษตรกรมีความยากจนเพิ่มขึ้น

2.2 ทฤษฎีลำดับขั้นตอนความต้องการของมาสโลว์ (Hierarchy of Need Theory)

มาสโลว์ (Maslow,1654 อ้างในพงษ์พัฒน์ ธีระกุล 2541 : 5-6) ได้กล่าวไว้ว่า มนุษย์มีความต้องการและความต้องการของมนุษย์ไม่มีที่สิ้นสุด ความต้องการใดได้รับการ

ตอบสนองแล้วความต้องการอื่นจะเข้ามาแทนที่ ความต้องการที่ได้รับการตอบสนองจะไม่ใช่เป็น
 สิ่งจูงใจอีกต่อไป ส่วนความต้องการที่ยังไม่ได้รับการตอบสนองจะเป็นสิ่งจูงใจอยู่และเมื่อ
 ความต้องการระดับต่ำได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการระดับสูงก็จะเรียกร้องให้มีการ
 ตอบสนองต่อไป

มาสโลว์ได้ลำดับความต้องการของมนุษย์จากระดับต่ำถึงระดับสูงไว้ 5 ชั้น ดังนี้

1. ความต้องการทางด้านร่างกาย (Physiological Need) เป็นความต้องการ
 พื้นฐานเพื่อความอยู่รอดของชีวิต เช่น ความต้องการอาหาร อากาศ น้ำ ที่อยู่อาศัย
2. ความต้องการทางด้านความมั่นคงปลอดภัย (Safety Need) ได้แก่ ความ
 ต้องการที่จะได้รับความคุ้มครองภัยต่างๆที่เกิดขึ้นกับร่างกาย ความมั่นคงทางเศรษฐกิจ
3. ความต้องการทางด้านสังคม (Social Need) ได้แก่ ความต้องการที่จะเข้าร่วม
 และได้รับการยอมรับจากสังคม ความเป็นมิตร และความรักจากเพื่อนร่วมงาน
4. ความต้องการที่จะได้รับการยกย่องในสังคม (Esteem Need) ได้แก่ ความ
 ต้องการในเรื่องความรู้ความสามารถทั้งได้รับการยกย่องสรรเสริญจากบุคคลอื่น
5. ความต้องการที่จะได้รับความสำเร็จในชีวิต (Self Actualization) เป็นความ
 ต้องการขั้นสูงสุดของมนุษย์ คือ อยากให้เกิดความสำเร็จในทุกสิ่งทุกอย่างตามความหวัง
 ของตน

2.3 ทฤษฎีภาวะทันสมัย (Modernization Theory)

สัญญา สัญญาวิวัฒน์ (2540 : 43-47) ได้กล่าวไว้ว่า ทฤษฎีภาวะทันสมัยเป็น
 ทฤษฎีการพัฒนาสังคมที่เป็นกระบวนการของการเปลี่ยนแปลงจากสังคมที่ยังไม่เจริญ ซึ่งมี
 ระบบเศรษฐกิจ การเมืองและสังคมยังล้าหลังเปลี่ยนไปสู่สังคมที่มีความเจริญก้าวหน้าทาง
 เศรษฐกิจ การเมือง สังคม และมีเทคโนโลยีระดับสูง โดยจำเป็นต้องนำสิ่งที่เจริญแล้วเข้าสู่
 ประเทศ แต่การนำเข้าโดยไม่มีสำนึกจากการจัดการหรือเพียง ดัดค่านิยมจากภาวะทันสมัยจะ
 ทำให้เกษตรกรติดหนี้จากการจัดซื้อ

3. เอกสารที่เกี่ยวข้อง

ข้อบังคับว่าด้วยการให้เกษตรกรกู้เงินธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
 ได้ออกข้อบังคับฉบับที่ 44 ว่าด้วยการให้เกษตรกรกู้เงิน (2542 : 1-19) ไว้ดังนี้

3.1 ข้อความทั่วไป

“สาขา” หมายความว่า สาขาของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
 “กลุ่มลูกค้า” หมายความว่า เกษตรกรที่ธนาคารรับขึ้นทะเบียนเป็นลูกค้าประจำ
 สาขาซึ่งรวมกันเป็นกลุ่มด้วยความสมัครใจ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อขอรับความช่วยเหลือทางด้าน
 การเงินจากธนาคาร

“ครอบครัว” หมายความว่า คู่สมรสหรือบุตรของเกษตรกร บิดามารดาของเกษตรกร
 หรือคู่สมรสของเกษตรกร ซึ่งอยู่ในความอุปการะของเกษตรกร

“เกษตรกรรม” หมายความว่า การทำนา การทำไร่ การทำสวน การเลี้ยงสัตว์
 การประมง การเลี้ยงไหมและสาวไหม การทำนาเกลือ การปลูกกล้วยไม้หรือไม้ดอก การปลูก
 ไม้สน การปลูกสวนป่า การเลี้ยงผึ้ง การเลี้ยงกุ้ง การเพาะเห็ด หรืออาชีพการเกษตรอื่น ตาม
 ที่คณะกรรมการกำหนดโดยให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

“อาชีพที่เกี่ยวข้องกับเกษตรกรรม” หมายความว่า การประกอบอาชีพของ
 เกษตรกรที่นำเอาผลผลิตของตนเองหรือผลผลิตที่จัดหาจากแหล่งอื่นมาทำการแปรรูป เตรียม
 การผลิตเป็นสินค้าสำเร็จรูปหรือกึ่งสำเร็จรูปเพื่อจำหน่าย หรือใช้ผลิตผลดังกล่าวเป็นส่วน
 ประกอบ

“สินค้านำเข้า” หมายความว่า สินค้าที่เกษตรกรผลิตขึ้นเองเพื่อจำหน่าย และให้หมายความรวมถึงการประกอบอาชีพที่
 เกี่ยวกับการผลิตหรือการบริการที่เกี่ยวข้องกับเกษตรกรรมด้วย

“อาชีพอย่างอื่น” หมายความว่า การประกอบอาชีพด้านอุตสาหกรรม อาชีพด้าน
 พาณิชยกรรม และอาชีพด้านบริการของเกษตรกรหรือครอบครัวเพื่อเพิ่มรายได้

“พัฒนาความรู้” หมายความว่า การศึกษา อบรม สัมมนา ดูงานหรือฝึกงาน ของ
 เกษตรกรหรือครอบครัวในด้านเกษตรกรรมหรืออาชีพอย่างอื่นเพื่อเพิ่มรายได้

“พัฒนาคุณภาพชีวิต” หมายความว่า การยกระดับมาตรฐานการดำรงชีวิตเกี่ยวกับ
 การศึกษา อบรม สัมมนา ดูงาน ฝึกงาน การรักษาพยาบาลของเกษตรกรหรือครอบครัว
 รวมทั้งการจัดหา ปรับปรุง หรือซ่อมแซมที่อยู่อาศัยของเกษตรกร

“หนี้สินเดิม” หมายความว่า หนี้ที่เกษตรกรมีอยู่ก่อนขึ้นทะเบียนเป็นลูกค้าประจำ
 สาขา และให้หมายความรวมถึงการไถ่คืน รับโอนคืน หรือซื้อคืนที่ดินซึ่งเดิมเป็นของตนหรือ
 ครอบครัว

“ฟื้นฟูการประกอบอาชีพ” หมายความว่า การส่งเสริม พัฒนา ปรับปรุงและ
 เปลี่ยนแปลงการประกอบอาชีพเกษตรกรรม อาชีพที่เกี่ยวข้องกับเกษตรกรรมหรืออาชีพ

อย่างอื่นเพื่อเพิ่มรายได้ของเกษตรกรที่ประสบปัญหาในการประกอบอาชีพ จนเป็นเหตุให้ไม่สามารถชำระหนี้ แก่ธนาคารได้

3.2 ผู้มีสิทธิจะขอกู้เงินตามข้อบังคับนี้ได้ ต้องเป็นผู้ที่ธนาคารรับขึ้นทะเบียนเป็นลูกค้าประจำสาขา

3.3 ผู้ขอขึ้นทะเบียนเป็นลูกค้าประจำสาขาต้องมีลักษณะดังต่อไปนี้

3.3.1 เป็นเกษตรกร

3.3.2 ต้องบรรลุนิติภาวะ

3.3.3 มีสัญชาติไทย

3.3.4 มีความชำนาญ หรือได้รับการฝึกอบรมในด้านเกษตรกรรมมาแล้วพอ

สมควร

3.3.5 มีถิ่นที่อยู่และประกอบอาชีพเกษตรกรรมของตนในท้องที่ดำเนินงานของสาขาซึ่งตนขอขึ้นทะเบียนเป็นลูกค้าประจำสาขามาแล้วเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าหนึ่งปี

3.3.6 โดยปกติเป็นผู้ก่อให้เกิดผลิตผลการเกษตรเพื่อขายหรือมีรายได้อื่นในปีหนึ่งๆ เป็นมูลค่าพอสมควร

3.3.7 เป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริต มีชื่อเสียงดี ชยันชันแข็งในการประกอบอาชีพและรู้จักประหยัด

3.3.8 ไม่เป็นคนวิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ

3.3.9 ไม่เป็นบุคคลล้มละลายหรือเป็นผู้มีหนี้สินล้นพ้นตัว

3.3.10 ไม่เคยถูกให้ออกจากการเป็นลูกค้าประจำสาขาของธนาคารมาก่อน ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับ 3.3.1 หรือมีเหตุพิเศษอันควรยกเว้นลักษณะตาม 3.3.5, 3.3.6 หรือ 3.3.10 ให้ผู้จัดการเป็นผู้วินิจฉัย

ในกรณีลูกค้าประจำสาขาได้กู้เงินให้บุคคลในครอบครัวใช้ประกอบอาชีพอย่างอื่นและลูกค้าประจำสาขาดังกล่าวได้พ้นจากการเป็นลูกค้าประจำสาขาตามข้อ 3.3.7 หากบุคคลในครอบครัวที่เป็นผู้ดำเนินการตามวัตถุประสงค์แห่งหนี้สินดังกล่าว ยังจำเป็นต้องใช้บริการเงินกู้ตามสัญญาเดิมจากธนาคาร ก็ให้รับบุคคลดังกล่าวเข้าเป็นคู่สัญญากับธนาคารได้

3.4 ผู้ขอขึ้นทะเบียนเป็นลูกค้าประจำสาขา ต้องแสดงหลักฐานการเข้าสังกัดกลุ่มลูกค้าที่มีอยู่เดิม หรือกลุ่มลูกค้าที่จะตั้งขึ้นใหม่ซึ่งอยู่ใกล้เคียงกับถิ่นที่อยู่ของตน

ในกรณีมีเหตุอันควรผ่อนผัน ผู้จัดการอาจพิจารณาผ่อนผันรับผู้ขอขึ้นทะเบียนเป็น ลูกค้าประจำสาขาตามข้อบังคับนี้ได้ โดยไม่ต้องนำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับ

3.5 เมื่อผู้จัดการได้พิจารณาเห็นว่า ผู้ขอขึ้นทะเบียนซึ่งที่ประชุมกลุ่มลูกค้าได้มีมติ รับรองแล้วนั้น มีลักษณะตามข้อ 3.3 และมีความเข้าใจในข้อบังคับและระเบียบของธนาคาร เกี่ยวกับการให้เกษตรกรกู้เงิน และผู้จัดการเห็นสมควร ก็ให้รับผู้นั้นขึ้นทะเบียนเป็นลูกค้า ประจำสาขา โดยให้สังกัดกลุ่มลูกค้าที่ได้มีมติรับรองนั้นได้

ความในวรรคหนึ่งไม่ใช้บังคับแก่ผู้ซึ่งธนาคารรับขึ้นทะเบียนเป็นลูกค้าประจำ สาขาตามข้อ 3.4 วรรคสอง

3.6 ผู้ขอขึ้นทะเบียนซึ่งธนาคารรับขึ้นทะเบียนเป็นลูกค้าประจำสาขา ต้องลง ลายมือชื่อในทะเบียนลูกค้าประจำสาขาและต้องให้คำรับรองว่าจะปฏิบัติตามข้อบังคับ และ ระเบียบของธนาคารเกี่ยวกับการให้เกษตรกรกู้เงินและตามมติของที่ประชุมกลุ่มลูกค้าที่ตน สังกัดทุกประการ

ในกรณีที่ผู้ขอขึ้นทะเบียนเป็นลูกค้าประจำสาขาตามข้อบังคับนี้เป็นผู้ได้รับการ ยกเว้นตามความในข้อ 3.4 วรรคสอง ผู้ขอขึ้นทะเบียนต้องลงลายมือชื่อในทะเบียน ลูกค้าประจำสาขาและต้องให้คำรับรองว่าจะปฏิบัติตามข้อบังคับและระเบียบของ ธนาคารเกี่ยวกับการให้เกษตรกรกู้เงิน

3.7 ลูกค้าประจำสาขาจะพ้นจากการเป็นลูกค้าประจำสาขาในกรณีดังต่อไปนี้

3.7.1 ตาย

3.7.2 ลาออกตามข้อ 3.8

3.7.3 ขาดลักษณะตามข้อ 3.3, 3.3.1, 3.3.6, 3.3.8 หรือ 3.3.9

3.7.4 ถูกให้ออกจากการเป็นลูกค้าประจำสาขาตามข้อ 3.9 แห่งข้อบังคับนี้

3.8 ลูกค้าประจำสาขาอาจลาออกจากการเป็นลูกค้าประจำสาขาได้ เมื่อตนไม่มี หนี้สินอยู่ต่อธนาคารในฐานะผู้กู้หรือผู้ค้ำประกันหนี้เงินกู้ หรือในฐานะมีความผูกพันรับผิดชอบ อย่างลูกหนี้ร่วมตามข้อ 3.20, 3.20.3

3.9 เมื่อปรากฏว่าลูกค้าประจำสาขาผู้ใดมีเหตุใดเหตุหนึ่งดังต่อไปนี้

3.9.1 เมื่อถูกธนาคารเรียกคืนเงินกู้ตามข้อ 3.32, 3.32.2, 3.32.3, 3.32.4, 3.32.5, 3.32.6, 3.32.7 หรือ 3.32.8

3.9.2 ผ่าฝืนข้อบังคับหรือระเบียบของธนาคารเกี่ยวกับการให้เกษตรกรกู้เงิน

3.9.3 ฝ่าฝืนมติของที่ประชุมกลุ่มลูกค้าที่ตนสังกัดนั้นเป็นเนืองนิจ และที่ประชุมกลุ่มลูกค้ามีมติให้พ้นจากกลุ่มลูกค้าที่ตนสังกัด

3.9.4 มิได้อยู่เป็นปกติหรือมิได้ประกอบการเกษตรของตนในท้องที่ดำเนินงานของสาขาซึ่งตนได้ขึ้นทะเบียนเป็นลูกค้าประจำสาขา

3.9.5 ประพฤติหรือกระทำการใดๆ อันแสดงให้เห็นว่าไม่ซื่อสัตย์สุจริตหรือเสื่อมเสียแก่ธนาคารหรือกลุ่มลูกค้าที่ตนสังกัด

3.9.6 ในระหว่างการเป็นลูกค้าประจำสาขา ได้กู้ยืมเงินจากบุคคลภายนอกจนเป็นภาระหนัก โดยไม่มีเหตุผลอันควรให้ผู้จัดการสอบสวนพิจารณาและสั่งให้ออกจากการเป็นลูกค้าประจำสาขา

ในกรณีมีเหตุพิเศษสมควรผ่อนผันให้ลูกค้าประจำสาขาที่มีเหตุดังกล่าวในวรรคหนึ่งคงเป็นลูกค้าประจำสาขาต่อไป ให้ผู้จัดการพิจารณาผ่อนผันให้เป็นลูกค้าประจำสาขาต่อไปได้ตามที่สมควร

3.10 กลุ่มลูกค้าหนึ่งๆ ประกอบด้วยลูกค้าประจำสาขาอย่างน้อยห้าคน

3.11 ให้กลุ่มลูกค้ามีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

3.11.1 รับเกษตรกรเข้าสังกัดกลุ่มลูกค้า โดยได้รับความเห็นชอบจากธนาคาร
3.11.2 เลือกตั้งและถอดถอนหัวหน้ากลุ่มลูกค้า และผู้ช่วยหัวหน้ากลุ่มลูกค้า
3.11.3 ติดตาม กำกับ และดูแลการประกอบอาชีพหรือการสังคมแก่ลูกค้าประจำสาขา

3.11.4 ส่งเสริมกิจการของธนาคาร การประกอบอาชีพหรือการสังคมแก่ลูกค้าประจำสาขา

3.11.5 มีมติให้ลูกค้าประจำสาขาที่สังกัดในกลุ่มของตนพ้นจากกลุ่มลูกค้าให้ลูกค้าประจำสาขาของกลุ่มลูกค้าอื่นๆ เลือกตั้งหัวหน้ากลุ่มลูกค้าหนึ่งคน และผู้ช่วยหัวหน้ากลุ่มลูกค้าอีกตามจำนวนที่เห็นสมควร

หัวหน้ากลุ่มลูกค้าเป็นตัวแทนของกลุ่มลูกค้าในการติดต่อกับธนาคารและผู้ช่วยหัวหน้ากลุ่มลูกค้า ทำหน้าที่ตามที่หัวหน้ากลุ่มลูกค้ามอบหมาย

3.12 หัวหน้ากลุ่มลูกค้า ผู้ช่วยหัวหน้ากลุ่มลูกค้า พ้นจากตำแหน่งเมื่อ

3.12.1 ลาออก

3.12.2 ที่ประชุมกลุ่มลูกค้ามีมติให้ถอดถอน

3.12.3 พ้นจากการเป็นลูกค้าประจำสาขาตามข้อ 3.7

3.13 ให้มีการประชุมกลุ่มลูกค้าอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง การประชุมกลุ่มลูกค้าต้องมีลูกค้าประจำสาขาในกลุ่มมาประชุมไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนลูกค้าประจำสาขาในกลุ่มลูกค้าทั้งหมดจึงเป็นองค์ประชุม

หากการประชุมกลุ่มลูกค้าคราวใดไม่ครบองค์ประชุม ให้เรียกประชุมใหม่ภายในสิบสี่วัน การประชุมครั้งหลังนี้ให้ประชุมกันโดยไม่ต้องคำนึงถึงองค์ประชุม

3.14 การลงมติของที่ประชุมกลุ่มลูกค้าให้ถือเสียงข้างมาก ลูกค้าประจำสาขาในกลุ่มลูกค้าหนึ่งคนมีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งเสียงเป็นเสียงชี้ขาด เว้นแต่การลงมติเกี่ยวกับการรับลูกค้าประจำสาขาเข้าสังกัดกลุ่มลูกค้าต้องได้รับเสียงเกินกึ่งจำนวนของลูกค้าประจำสาขาทั้งหมด

3.15 การให้เกษตรกรกู้เงินตามข้อบังคับนี้ ต้องเป็นไปเพื่อวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

3.15.1 เป็นค่าใช้จ่ายในการประกอบอาชีพ หรือฟื้นฟูการประกอบอาชีพ เกษตรกรรม อาชีพที่เกี่ยวข้องกับเกษตรกรรม หรืออาชีพอย่างอื่นเพื่อเพิ่มรายได้ การพัฒนาความรู้ หรือการพัฒนาคุณภาพชีวิต

3.15.2 เป็นค่าลงทุนในการประกอบอาชีพหรือฟื้นฟูการประกอบอาชีพเกษตรกรรมอาชีพที่เกี่ยวข้องกับเกษตรกรรม หรืออาชีพอย่างอื่นเพื่อเพิ่มรายได้ การพัฒนาความรู้ หรือการพัฒนาคุณภาพชีวิต

3.15.3 รอการขายผลิตผล

3.15.4 ชำระหนี้สินเดิม

3.15.5 เป็นค่าใช้จ่ายหรือเป็นค่าลงทุนในการดำเนินกิจการตามโครงการที่เป็นการส่งเสริมหรือสนับสนุนการประกอบเกษตรกรรมซึ่งเป็นการดำเนินการร่วมกับผู้ประกอบการ โดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ

3.16 ให้ผู้จัดการมีอำนาจอนุมัติเงินกู้ตามข้อบังคับนี้

กรณีที่ธนาคารได้รับมอบหมายจากรัฐบาลโดยมติคณะรัฐมนตรีในการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรเพื่อขอกู้เงินตามข้อ 3.15 อำนาจอนุมัติเงินกู้ให้เป็นไปตามเงื่อนไขหรือข้อตกลงกับส่วนงานที่เกี่ยวข้อง โดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ

3.17 ให้ผู้จัดการพิจารณากำหนดระยะเวลาของการชำระเงินกู้ของผู้กู้ ดังนี้

3.17.1 เงินกู้เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายตามข้อ 3.15.1 ให้กำหนดชำระคืนเงินต้นและ

ดอกเบีย้เป็นไปตามที่มาแห่งรายได้ โดยคำนึงถึงรอบการผลิตหรือรอบการบริการ รายได้ จำนวนของเงินกู้ และความสามารถชำระหนี้ของผู้กู้ โดยปกติให้ชำระเสร็จภายในสิบสองเดือน นับแต่วันกู้ เว้นแต่มีเหตุพิเศษไม่เกินสิบแปดเดือนนับแต่วันกู้

3.17.2 เงินกู้เพื่อเป็นค้ำลงทุนตามข้อ 3.15.2 ให้กำหนดชำระคืนเงินต้นและ ดอกเบีย้เป็นรายงวดตามที่เห็นสมควร โดยคำนึงถึงอายุการใช้ประโยชน์ของสินทรัพย์ที่ใช้เงิน กู้ จำนวนของเงินกู้ รายได้ และความสามารถชำระหนี้ของผู้กู้ โดยปกติให้ชำระเสร็จไม่เกิน สิบห้าปีนับแต่วันกู้ เว้นแต่มีเหตุพิเศษไม่เกินยี่สิบปีนับแต่วันกู้ ทั้งนี้ผู้จัดการจะกำหนดให้มี ระยะเวลาที่ผู้กู้ยังไม่ต้องชำระต้นเงินก็ได้ตามที่เห็นสมควร แต่ไม่เกินห้าปีแรก

3.17.3 เงินกู้เพื่อการขายผลผลิตตามข้อ 3.15.3 ให้กำหนดชำระคืนเงินต้นและ ดอกเบีย้ให้เสร็จภายในหกเดือนนับแต่วันกู้

3.17.4 เงินกู้เพื่อชำระหนี้สินเดิมตามข้อ 3.15.4 กำหนดชำระคืนเงินต้นและ ดอกเบีย้เป็นรายงวดตามที่เห็นสมควรโดยคำนึงถึงจำนวนเงินกู้ รายได้และความสามารถชำระ หนี้ของผู้กู้ โดยปกติให้ชำระเสร็จไม่เกินสิบปีนับแต่วันกู้ เว้นแต่มีเหตุพิเศษไม่เกินสิบสองปีนับ แต่วันกู้

Rajabhat Mahasarakham University

3.18 เงินกู้เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายหรือเป็นค้ำลงทุนตามข้อ 3.15.5 ให้กำหนดชำระคืน ต้นเงินและดอกเบีย้ตามที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ

3.19 ให้ผู้จัดการพิจารณากำหนดเงินกู้ของผู้กู้แต่ละรายตามข้อ 3.15.1, 3.15.2, 3.15.3 และ 3.15.4 ของข้อบังคับนี้ตามที่เห็นสมควร โดยคำนึงถึงความต้องการใช้เงินกู้ตาม แผนงานรายได้ ความสามารถชำระหนี้ การชำระหนี้เงินกู้รายก่อนๆ ของผู้กู้ และหลักประกัน เงินกู้ โดยจำนวนเงินกู้ของผู้กู้แต่ละรายในเวลาใดเวลาหนึ่งรวมกันต้องไม่เกินสิบห้าล้านบาท เว้นแต่ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการเป็นรายๆ ไป

3.20 การให้เงินกู้ตามข้อ 3.15.1, 3.15.2, 3.15.3 และ 3.15.4 ของข้อบังคับนี้ ให้มี หลักประกันดังต่อไปนี้

3.20.1 มีอสังหาริมทรัพย์ที่ไม่ได้จำนองต่อเจ้าหนี้อื่นจำนองเป็นประกัน โดยผู้จัด การได้สอบสวนและพิจารณาเป็นที่พอใจว่าอสังหาริมทรัพย์นั้นมีราคาตลาดตามที่ผู้จัดการ ประเมินไว้ไม่น้อยกว่าสองเท่าของจำนวนเงินกู้

การจำนองนั้นให้ระบุจำนวนเงินขั้นสูงของราคาประเมินอสังหาริมทรัพย์นั้นได้ ตามที่ผู้จัดการเห็นสมควรแต่ต้องไม่น้อยกว่าสองเท่าของจำนวนเงินกู้ การจำนองดังกล่าวใช้ เป็นการประกันการชำระหนี้เงินกู้ทั้งหลายของผู้กู้ ซึ่งมีอยู่หรือจะพึงมีขึ้น

ในกรณีเป็นการกู้เงินเพื่อฟื้นฟูการประกอบอาชีพตามข้อ 3.15.1, 3.15.2 หรือ เพื่อชำระหนี้สินเดิมตามข้อ 3.15.4 ผู้จัดการอาจพิจารณาผ่อนผันให้ผู้กู้คนใดคนหนึ่งกู้เงิน โดยมีอสังหาริมทรัพย์ที่มีราคาประเมินและวงเงินจำนองน้อยกว่าสองเท่าของจำนวนเงินกู้ จำนองเป็นประกันก็ได้ แต่ต้องไม่น้อยกว่าจำนวนเงินกู้ และต้องมีบุคคลซึ่งผู้จัดการสอบสวน และพิจารณาแล้วเห็นสมควรเป็นผู้ค้ำประกันอย่างน้อยหนึ่งคน และในกรณีอสังหาริมทรัพย์ที่ นำมาจำนองเป็นประกันนี้เงินกู้มีราคาผู้จัดการประเมินน้อยกว่าหนึ่งเท่าของจำนวนเงินกู้ แต่ไม่น้อยกว่าร้อยละแปดสิบของจำนวนเงินกู้ หากผู้จัดการเห็นสมควรอาจพิจารณาให้ผู้กู้ นำบุคคลไม่น้อยกว่าสองคนที่ผู้จัดการพิจารณาแล้วเห็นสมควรเป็นผู้ค้ำประกันร่วมก็ได้

การถอนจำนองจะกระทำได้เมื่อผู้ชำระเงินกู้ทุกรายของตนต่อธนาคารเสร็จแล้ว หรือเมื่อได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการ

นอกจากการจำนองอสังหาริมทรัพย์ ผู้จัดการจะให้ผู้กู้จัดให้มีคนค้ำประกันเงินกู้ ด้วยก็ได้

3.20.2 มีหลักทรัพย์รัฐบาลไทยหรือเงินฝากในธนาคารนี้เป็นประกัน โดยจำนวน เงินกู้ต้องไม่เกินร้อยละแปดสิบแห่งค่าของหลักทรัพย์ หรือเงินฝากที่เป็นประกัน

กรณีใช้เงินฝากในธนาคารเป็นประกัน ให้ใช้เฉพาะการกู้เงินที่มีกำหนดระยะเวลา เวลาชำระหนี้เงินกู้เสร็จไม่เกินห้าปี นับแต่วันกู้ ทั้งนี้ การถอนเงินฝากที่ใช้ประกันจะกระทำ ได้เมื่อมีการชำระเงินกู้ที่ใช้เงินฝากเป็นประกันเสร็จสิ้นแล้ว

3.20.3 มีลูกค้ำประจำสาขาหรือบุคคลอื่นซึ่งผู้จัดการได้สอบสวนและพิจารณา แล้วเห็นสมควรทำหนังสือรับรองผิดอย่างลูกหนี้ร่วม โดยจำนวนเงินกู้ของผู้กู้แต่ละรายต้องไม่ เกินหนึ่งแสนห้าหมื่นบาท ทั้งนี้ ให้พิจารณาถึงขีดความสามารถในการประกอบอาชีพ รายได้ ค่าใช้จ่ายทรัพย์สิน หนี้สินหรือภาระการชำระหนี้ของผู้ทำหนังสือรับรองรับผิดอย่างลูกหนี้ร่วม แต่ละรายประกอบด้วย

3.20.4 มีลูกค้ำประจำสาขาหรือบุคคลอื่นซึ่งผู้จัดการได้สอบสวนและพิจารณา แล้วเห็นสมควรให้เป็นผู้ค้ำประกันอย่างน้อยสองคน โดยจำนวนเงินกู้ที่ใช้บุคคลค้ำประกันดัง กล่าวของผู้กู้แต่ละรายในเวลาใดเวลาหนึ่ง ต้องไม่เกินหนึ่งแสนห้าหมื่นบาท ทั้งนี้ ให้พิจารณา

ถึงขีดความสามารถในการประกอบอาชีพ รายได้ ค่าใช้จ่าย ทรัพย์สิน หนี้สิน หรือภาระการชำระหนี้ของผู้ค้าประกันแต่ละรายประกอบด้วยผู้ค้าประกันคนหนึ่งจะเป็นผู้ค้าประกันหนี้เงินกู้สำหรับผู้กู้มากกว่าสองคนในเวลาเดียวกันไม่ได้

การที่ผู้ค้าประกันพ้นจากการเป็นลูกค้าประจำสาขาไม่ว่าเพราะเหตุใดๆ ไม่เป็นเหตุให้ผู้ค้าประกันพ้นจากความรับผิดชอบในการค้าประกัน ทั้งนี้ จนกว่าผู้กู้ได้จัดให้บุคคลอื่นหรือลูกค้าประจำสาขาคนอื่น ซึ่งผู้จัดการสอบสวนพิจารณาเห็นสมควรแล้วเข้าเป็นผู้ค้าประกันแทน

3.20.5 มีหลักประกันอื่นตามที่ผู้จัดการกำหนดเป็นประกัน โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

3.21 ในกรณีเป็นเงินกู้ตามโครงการที่คณะกรรมการให้ความเห็นชอบไว้แล้ว ให้มีหลักประกันเป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขตามที่คณะกรรมการอนุมัติไว้

3.22 เมื่อผู้จัดการเห็นว่ามีความเสี่ยงทำให้หลักประกันเสื่อมลง ผู้กู้ต้องจัดการแก้ไขหรือเพิ่มเติมหลักประกัน ตามที่ได้รับแจ้งจากผู้จัดการ

3.23 นอกจากหลักประกันตามข้อ 3.20 ผู้จัดการมีอำนาจเรียกให้ผู้กู้จ้างหรือจํานำทรัพย์สินอื่นๆ แก่ธนาคารเป็นประกันการชำระเงินกู้จากธนาคารด้วย ตลอดจนเรียกให้ผู้กู้เอาประกันภัยทรัพย์สินได้ตามที่เห็นสมควร

3.24 ดอกเบี้ยเงินกู้ตามข้อบังคับนี้ให้เป็นไปตามที่กำหนดในประกาศของธนาคาร โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

เงินกู้ตามโครงการที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ หรือเงินกู้ที่มีสัญญาหรือมีพันธะกำหนดเรื่องดอกเบี้ยไว้เป็นอย่างอื่น ให้เรียกดอกเบี้ยในอัตราตามที่โครงการ หรือสัญญา หรือพันธะดังกล่าวได้กำหนดไว้แล้วแต่กรณี

3.25 กรณีที่ผู้กู้ไม่ชำระคืนต้นเงินทั้งหมดหรือบางส่วนตามที่ผู้จัดการกำหนดให้เรียก ดอกเบี้ยสำหรับต้นเงินส่วนที่มีได้ชำระตามกำหนดนั้นเพิ่มขึ้นจากอัตราดอกเบี้ยที่กำหนดไว้อีกไม่เกินร้อยละสามต่อปีจนกว่าจะชำระเสร็จ

กรณีที่เงินกู้นั้นเป็นเงินกู้ตามข้อ 3.24 วรรคสอง ให้เรียกดอกเบี้ยสำหรับต้นเงินส่วนที่มีได้ชำระตามกำหนด เฉพาะหนังสือสัญญากู้นั้นเพิ่มขึ้นเท่ากับอัตราตามที่กำหนดตามข้อ 3.24 วรรคหนึ่ง พร้อมกับให้เรียกดอกเบี้ยเพิ่มขึ้นอีกไม่เกินร้อยละสามต่อปี จนกว่าจะชำระเสร็จ

ดอกเบียตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสองเมื่อรวมกันแล้วจะต้องไม่เกินอัตราตามที่
กฎหมายกำหนด

กรณีอื่นๆ ซึ่งผู้จัดการได้พิจารณาแล้วเห็นว่าเป็นการสมควรได้รับการผ่อนผันให้
ผู้จัดการเสนอขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการ

3.26 ผู้กู้ต้องชำระหนี้เงินกู้แก่ธนาคาร ณ สำนักงานสาขา

ในการชำระหนี้เงินกู้ หลังจากจัดใช้ค่าฤชาธรรมเนียม (ถ้ามี) แล้ว ให้ชำระดอกเบี้ย
ก่อนแล้วจึงชำระเงินต้น

3.27 ผู้กู้มีสิทธิชำระหนี้เงินกู้ตามข้อบังคับนี้ทั้งหมดหรือบางส่วนก่อนถึงกำหนดได้

ในการกู้เงินตามข้อ 3.15.33 ผู้จัดการอาจอนุญาตให้ผู้กู้ขอไถ่ถอนการจำนำหรือ
นำผลิตผลหรือผลิตภัณฑ์จำนำทั้งหมดหรือบางส่วนออกจำหน่ายโดยปฏิบัติตามวิธีปฏิบัติที่ผู้
จัดการกำหนดไว้ เพื่อได้เงินมาชำระหนี้เงินกู้และค่าอุปการณแก่ธนาคารได้

3.28 ในกรณีที่ผู้จัดการได้สอบสวนและพิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้กู้ไม่สามารถชำระ
เงินรายงวดทั้งหมดหรือบางส่วนตามที่กำหนดไว้ เพราะมีเหตุจำเป็นอันควรผ่อนผัน ก็ให้ผิด
การชำระเงินรายงวดส่วนที่มีได้ชำระตามกำหนดนั้นได้

3.29 ในกรณีที่ผู้จัดการได้สอบสวนและพิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้กู้ไม่สามารถชำระ
เงินกู้ให้เสร็จภายในเวลาที่กำหนดไว้ เพราะมีเหตุจำเป็นอันควรผ่อนผัน ก็ให้ผ่อนเวลาชำระหนี้
ได้ตามที่เห็นสมควร คราวหนึ่งๆ ไม่เกินสิบสองเดือน แต่จะผ่อนเวลาชำระหนี้เงินกู้รายหนึ่ง
เกินห้าคราวไม่ได้ นอกจากได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ

3.30 ทรัพย์สินที่ผู้กู้ได้กรรมสิทธิ์มาโดยใช้เงินกู้จากธนาคารนั้น ถ้าเป็น
อสังหาริมทรัพย์หรือเป็นสิ่งหาริมทรัพย์ซึ่งโดยปกติใช้ดำเนินงานได้เกินกว่าสามปี และแต่ละ
หน่วยมีค่าตั้งแต่สามพันบาท ให้ระงับห้ามการโอน จำนอง หรือจำนำ ไว้ในเอกสารการกู้เงิน

3.31 ผู้กู้จะโอน จำนอง หรือจำนำทรัพย์สินดังกล่าวในข้อ 3.30 ไม่ได้ เว้นแต่จะได้
รับอนุญาตเป็นหนังสือจากธนาคาร

การขออนุญาตโอน จำนอง หรือจำนำทรัพย์สินตามวรรคหนึ่ง ผู้กู้ต้องยื่นคำขอต่อ
สาขาที่ตนขอกู้เงิน

เมื่อได้รับคำขอ ผู้จัดการจะออกหนังสืออนุญาตโอน จำนอง หรือจำนำทรัพย์สินได้
ในกรณีใดกรณีหนึ่ง ดังต่อไปนี้

3.31.1 เมื่อเป็นการโอน จำนอง หรือจำนำ เพื่อประโยชน์แก่ธนาคารเอง

3.31.2 เมื่อผู้กู้ได้ชำระหนี้เงินกู้ที่เกี่ยวข้องเสร็จสิ้นแล้ว

3.31.3 เมื่อผู้จัดการเห็นว่าผู้กู้มีเหตุจำเป็นอันควรผ่อนผันให้โอน จำนอง หรือ
จำนำทรัพย์สินโดยไม่กระทบกระเทือนการที่ธนาคารจะได้รับชำระหนี้เงินกู้จากผู้กู้

3.32 ในกรณีใดกรณีหนึ่งต่อไปนี้ ผู้จัดการมีอำนาจเรียกคืนเงินกู้ ผู้กู้ต้องชำระคืน
ต้นเงินพร้อมดอกเบี้ยแก่ธนาคารโดยสิ้นเชิงภายในระยะเวลาที่กำหนด แม้ยังไม่ถึงกำหนด
เวลาชำระหนี้เงินกู้

3.32.1 เมื่อผู้กู้พ้นจากการเป็นลูกค้าประจำสาขาไม่ว่าเพราะเหตุใดๆ เว้นแต่
ข้อ 3.3 วรรคสาม

3.32.2 เมื่อผู้กู้ใช้เงินกู้จากธนาคารไม่ถูกต้องตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ใน
เอกสารการกู้เงิน เว้นแต่ได้รับหนังสืออนุญาตจากผู้จัดการ

3.32.3 เมื่องานตามแผนงานหรือโครงการที่ใช้เงินกู้จากธนาคารไม่แล้วเสร็จใน
ระยะเวลาที่กำหนดไว้ในเอกสารการกู้เงิน เว้นแต่ผู้กู้ได้รับหนังสือผ่อนผันจากผู้จัดการ

3.32.4 เมื่อผู้กู้ได้กู้ยืมเงินระยะยาวกว่าหนึ่งปีจากบุคคลอื่น เว้นแต่ได้รับหนังสือ
อนุญาตจากผู้จัดการ

3.32.5 เมื่อผู้กู้ไม่ปฏิบัติตามข้อ 3.22 ข้อ 3.23 และข้อ 3.31

3.32.6 เมื่อผู้กู้ไม่ให้ความสะดวกหรือความร่วมมือในการตรวจงานตาม
ข้อ 3.40 หรือเมื่อผู้กู้ไม่ปฏิบัติตามข้อ 3.40 เว้นแต่ได้รับหนังสือผ่อนผันจากผู้จัดการ

3.32.7 เมื่อผู้กู้ไม่ชำระเงินรายงวดตามกำหนดสำหรับงวดนั้นๆ โดยไม่ได้รับ
อนุมัติให้ผิดการชำระหรือเมื่อผู้กู้ไม่ชำระเงินกู้และดอกเบี้ยให้เสร็จสิ้นภายในเวลาที่กำหนดไว้
สำหรับเงินกู้นั้นๆ โดยไม่ได้รับอนุมัติให้ผ่อนเวลาหรือไม่ชำระให้เสร็จสิ้นภายในเวลาที่
ผ่อนผันให้

3.32.8 เมื่อผู้กู้ไม่ปฏิบัติตามคำชี้แจงหรือคำแนะนำของธนาคาร

ในกรณีตามวรรคหนึ่ง ธนาคารมีสิทธิหักเงินที่อยู่ในความครอบครองซึ่งต้อง
จ่ายให้แก่ผู้กู้เพื่อชำระหนี้ได้

3.33 ธนาคารอาจพิจารณาปรับปรุงโครงสร้างหนี้ให้แก่ลูกหนี้ของธนาคารได้ โดย
วิธีการขยายระยะเวลาการชำระหนี้หรือยอมรับเอาทรัพย์สินเป็นการชำระหนี้ในกรณีดังต่อไปนี้

3.33.1 เมื่อลูกหนี้มีหนี้อันเป็นภาระหนักซึ่งเกิดจากเหตุสุจริตและจำเป็น เช่น

ประสบภัยธรรมชาติหรือภัยพิบัติอย่างร้ายแรง ประสบปัญหาการผลิต การตลาด ได้รับผลกระทบจากสภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ ตนเองหรือบุคคลในครอบครัวเจ็บป่วย เป็นต้น ทำให้ไม่สามารถชำระหนี้แก่ธนาคารได้ แม้ธนาคารได้พิจารณาผ่อนผันตามข้อ 3.28 หรือข้อ 3.29 แล้ว ก็ยังไม่มีเส้นทางชำระหนี้

3.33.2 ลูกหนี้ต้องมีความซื่อสัตย์สุจริต ตั้งใจและสมัครใจแก้ปัญหามา เปิดเผยข้อมูลที่เป็นความจริงแก่ธนาคาร และยินยอมปฏิบัติตามเงื่อนไขของธนาคาร

3.33.3 ต้องมีแนวทางแก้ไขปัญหาลูกหนี้กับธนาคารตกลงร่วมกัน เพื่อให้ลูกหนี้สามารถประกอบอาชีพ และมีรายได้เพียงพอชำระหนี้แก่ธนาคาร

3.33.4 ในกรณีจำเป็นธนาคารอาจพิจารณาให้เงินกู้เพื่อฟื้นฟูการประกอบอาชีพด้วยก็ได้

3.34 ให้ผู้จัดการมีอำนาจอนุมัติการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ที่ธนาคารไม่สูญเสียของลูกหนี้แต่ละรายที่มีหนี้ต้นเงินกู้เดิมรวมกันไม่เกินสิบห้าล้านบาท ดังนี้

3.34.1 ขยายระยะเวลาการชำระหนี้โดยกำหนดระยะเวลาชำระคืนเงินต้นและดอกเบี้ยเป็นรายงวดตามที่เห็นสมควร โดยคำนึงถึงจำนวนเงินในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ แผนฟื้นฟูการประกอบอาชีพ รายได้และความสามารถในการชำระหนี้ของลูกหนี้ ทั้งนี้ ให้ชำระเสร็จไม่เกินยี่สิบปีนับแต่วันที่อนุมัติให้ปรับปรุงโครงสร้างหนี้ โดยผู้จัดการอาจกำหนดให้มีระยะเวลาที่ลูกหนี้อย่างไม่ต้องชำระต้นเงินก็ได้ตามที่เห็นสมควร แต่ไม่เกินห้าปีแรก

ทั้งนี้ ผู้จัดการอาจกำหนดให้มีการพักชำระดอกเบี้ยที่ค้างตามสัญญาเงินกู้เดิมก็ได้ตามที่เห็นสมควร แต่ไม่เกินห้าปีแรก หรืองดคิดดอกเบี้ยของดอกเบี้ยที่ค้างตามสัญญาเงินกู้เดิม

3.34.2 ยอมรับเอาทรัพย์สินที่มีราคาเท่ากับหรือสูงกว่ายอดหนี้ตามบัญชี เป็นการชำระหนี้

3.35 การทำสัญญาปรับปรุงโครงสร้างหนี้ ลูกหนี้จะต้องจัดให้มีหลักประกันตามข้อ 3.20.1 หรือ 3.20.2 เป็นลำดับแรก หากไม่สามารถจัดหาหลักประกันดังกล่าวได้จึงให้จัดหาหลักประกันตามข้อ 3.20.3 หรือ 3.20.4 ตามลำดับ และให้เรียกดอกเบี้ยตามอัตราในข้อ 3.24

3.36 ในกรณีที่ผู้กู้ตายวิกลจริต ไปเสียจากภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่และไม่มีใครรู้แน่ชัดว่าเป็นตายร้ายดีอย่างไร หรือมีเหตุอื่นๆ ที่ทำให้ผู้กู้ไม่สามารถประกอบอาชีพได้ และมีคู่สมรสบุตร ลูกค้าประจำสาขา หรือผู้อื่น คนหนึ่งหรือหลายคนสมัครใจรับใช้หนี้เงินกู้ของผู้กู้ให้แก่

ธนาคาร เมื่อผู้จัดการเห็นสมควร จะตกลงทำสัญญายินยอมให้บุคคลดังกล่าวรับใช้หนี้เงินกู้ซึ่งผู้กู้นั้นมีอยู่ต่อธนาคารจนเสร็จสิ้นก็ได้ โดยจัดให้มีหลักประกันตามข้อ 20 โดยอนุโลม ทั้งนี้แม้ผู้รับใช้หนี้จะมีได้ขึ้นทะเบียนเป็นลูกค้าประจำสาขาก็ตาม

ในกรณีตามวรรคหนึ่ง ถ้าผู้รับใช้หนี้เป็นเกษตรกรและประสงค์ขอกู้เงินเพื่อดำเนินการตามโครงการหรือแผนงานหรือกิจการแทนผู้กู้เดิม ผู้กู้ต้องขอขึ้นทะเบียนเป็นลูกค้าประจำสาขา

3.37 ผู้กู้จะโอนอสังหาริมทรัพย์ของตนที่จำนองไว้แก่ธนาคารไปยังบุคคลหนึ่ง หรือหลายคนซึ่งเข้ารับเป็นลูกหนี้ธนาคารแทนตนได้ แต่ผู้โอนดังกล่าวต้องเป็นผู้ขึ้นทะเบียนเป็นลูกค้าประจำสาขาตามข้อบังคับนี้ และผู้รับโอนต้องชำระต้นเงินกับดอกเบี้ยที่ค้างชำระอยู่จนถึงปัจจุบันโดยสิ้นเชิง ทั้งต้องรับสัญญาผูกพันชำระเงินรายงวดตามที่ผู้จัดการกำหนด

การเปลี่ยนตัวลูกหนี้ตามวรรคหนึ่ง ต้องได้รับความเห็นชอบจากผู้จัดการให้ถอนจำนองเดิมและจัดจำนองใหม่ เพื่อประกันหนี้ทั้งหลายของผู้รับโอนซึ่งมีอยู่หรือจะมีขึ้นในอนาคตต่อธนาคาร โดยผู้จัดการเป็นผู้อนุญาต

วิธีการในการเปลี่ยนตัวลูกหนี้ให้เป็นไปตามที่ผู้จัดการกำหนด

3.38 ในกรณีที่ผู้กู้ตายและทายาทเข้ารับเป็นลูกหนี้ต่อธนาคารแทนผู้ตาย ให้นำข้อความข้อ 3.37 มาใช้โดยอนุโลม

3.39 ให้ผู้จัดการกำหนดอัตราส่วนขั้นต่ำแห่งการลงทุนของผู้กู้สำหรับผู้กู้ที่กู้เงินตามข้อ 3.15.2 เกินกว่าห้าหมื่นบาท และกำหนดชำระต้นเงินและดอกเบี้ยเกินกว่าสามปี อัตราขั้นต่ำแห่งการลงทุนของผู้กู้ต้องไม่น้อยกว่าร้อยละยี่สิบแห่งค่าลงทุนตามแผนงานหรือโครงการที่จะใช้เงินกู้จากธนาคาร แต่ถ้าไม่น้อยกว่าร้อยละยี่สิบจะต้องได้รับความเห็นชอบจากผู้จัดการเป็นรายๆไป

ในกรณีที่เป็นโครงการตามข้อ 3.21 ให้อัตราส่วนขั้นต่ำแห่งการลงทุนของผู้กู้เองเป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในโครงการซึ่งคณะกรรมการได้อนุมัติไว้แล้ว

3.40 ในระหว่างที่ผู้กู้ยังมีหนี้เงินกู้อยู่กับธนาคาร ผู้จัดการมีอำนาจตรวจงานตามแผนงานหรือโครงการที่ใช้เงินกู้จากธนาคารเป็นคราวๆ รวมทั้งมีอำนาจเรียกให้ผู้กู้ส่งรายงานเกี่ยวกับงานที่กล่าวนั้นตามแบบและระยะเวลาที่กำหนด

3.41 วิธีดำเนินการให้เกษตรกรกู้เงินตามข้อบังคับนี้ ให้เป็นไปตามวิธีปฏิบัติที่ผู้จัดการเป็นผู้กำหนด

3.42 การดำเนินการให้เกษตรกรกู้เงินนอกจากที่กำหนดไว้ในข้อบังคับนี้ ให้ผู้
จัดการเสนอขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการ

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4.1 เทียนชัย รัตนดิลก (2533 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาปัญหาการชำระคืน
สินเชื่อการเกษตรของเกษตรกร อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม พบว่า เกษตรกรที่มี
ปัญหาค้างชำระสินเชื่อ ส่วนมากมีความหนักใจในภาระหนี้สิน ต้องการที่จะชำระหนี้ให้หมด
โดยเร็วสำหรับปัญหาที่ทำให้กิจการประสบการขาดทุน ได้แก่ ปัญหาผลผลิตตกต่ำ ร้อยละ
45.13 ปัญหาภัยธรรมชาติ ร้อยละ 50.44 การระบาดของโรคแมลงศัตรูพืชมีเป็นส่วนน้อย
คิดเป็นร้อยละ 4.43 ผลกระทบต่อการต้องชำระหนี้ทำให้เกษตรกรร้อยละ 35 ลดขนาดของ
กิจการลงและร้อยละ 8.75 เลิกกิจการการเกษตรไปโดยการที่รับเงินกู้ยืมจากสถาบันการเงิน
การศึกษาเกี่ยวกับความคาดหวังในการชำระหนี้สินเชื่อของเกษตรกรพบว่า ไม่ได้ขึ้นอยู่กับ
จำนวนเงินกู้ ขนาดของกิจการ ปริมาณหนี้สิน การกู้ยืมหลายแหล่ง การใช้เงินกู้ ความเต็มใจ
ชำระหนี้ การทวงถามหนี้ มูลค่าหลักประกันสินเชื่อ หรือปัญหาการขาดทุน แต่ขึ้นอยู่กับการใช้
เงินที่ได้เน้นจากการประกอบการเป็นสำคัญ

4.2 วันรักษ์ มิ่งมณีนาคน (2534 : 48) ได้ศึกษาวิจัยถึงบทบาทของธนาคารเพื่อ
การเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) กับการดำเนินงานสินเชื่อเพื่อการเกษตร พบว่า
มีข้อจำกัดบางประการที่มีผลต่อการดำเนินงานของธ.ก.ส. เพราะกฎหมายได้กำหนดให้ ธ.ก.ส.
มีหน้าที่โดยตรง คือ การจัดสรรสินเชื่อเพื่อการเกษตรตามนโยบายของรัฐซึ่งก่อให้เกิดข้อจำกัด
หลายประการอันเป็นภาระที่ ธ.ก.ส. จะต้องแบกรับในขณะที่ธนาคารพาณิชย์โดยทั่วไปอาจ
หลีกเลี่ยง หรือสามารถปรับเปลี่ยนระดับภาระเหล่านั้นได้แก่

- 4.2.1 นโยบายอัตราดอกเบี้ย
- 4.2.2 ต้นทุนในการดำเนินงานสินเชื่อการเกษตร
- 4.2.3 ความเสี่ยงของสินเชื่อการเกษตร
- 4.2.4 แรงกดดันทางการเมือง

4.3 กัลยาพร กัลยาบุตร (2535 : 12-35) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการใช้สินเชื่อของ
ชาวนาในจังหวัดบุรีรัมย์ในช่วงปี พ.ศ. 2533 พบว่า เกษตรกรใช้สินเชื่อร้อยละ 52.97 ของสินเชื่อ
เชื่อทั้งหมดไปในการผลิต ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 47.03 ใช้ไปเพื่อการบริโภค

4.4 ยวดี พุทธระกุล (2539 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิเคราะห์พฤติกรรมการใช้เงินของเกษตรกรรูลูกค้า ธ.ก.ส. ในส่วนการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการใช้เงินกู้มีวัตถุประสงค์ของครัวเรือนเกษตรกรพบว่า ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการใช้เงินกู้ต้องตามวัตถุประสงค์ของครัวเรือนเกษตรกร ได้แก่ อายุของหัวหน้าครัวเรือน และอัตราส่วนผู้ที่ไม่อยู่ในวัยทำงาน สำหรับสัดส่วนของรายได้จากกิจกรรมการเกษตรต่อรายได้ทั้งหมดและอัตราส่วนผู้ที่ไม่อยู่ในวัยทำงานพบว่า ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติในขณะที่เนื้อที่เพาะปลูกและอายุของหัวหน้าครอบครัวสามารถอธิบายการใช้สินเชื่อของครัวเรือนเกษตรกรรูลูกค้า ธ.ก.ส. ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90 และ 95 ตามลำดับ

4.5 กัลยา ไตวิศิษฐ์ชัย (2535 : 1-65) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการชำระคืนเงินกู้ของเกษตรกรรูลูกค้า ธ.ก.ส. ในโครงการส่งเสริมการเลี้ยงโคนม อำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี ในช่วงปีพ.ศ. 2533 พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการชำระคืนสินเชื่อในเชิงบวกได้แก่ รายได้สุทธิในการเลี้ยงโคนม และรายได้สุทธิจากการเกษตรอื่นๆ ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อการชำระคืนสินเชื่อในเชิงลบได้แก่ ค่าใช้จ่ายในการบริโภค

4.6 สังคม จีระออน (อ่างในสุนทร ปุຍฝាយ 2544 : 19) ได้ศึกษากระบวนการใช้สินเชื่อของเกษตรกรรูลูกค้า ธ.ก.ส. และศึกษาปัญหาการชำระคืนของเกษตรกรพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ประสงค์เป็นสมาชิกกลุ่มลูกค้าเพราะต้องการสินเชื่อเป็นสำคัญในวงเงินกู้ 11,000-20,000 บาท และต้องการเป็นลูกหนี้ ธ.ก.ส. เพียงแห่งเดียวโดยนำเงินไปใช้จ่ายด้านการเกษตรและชำระหนี้เสร็จเรียบร้อยตามกำหนด เกษตรกรลูกค้าที่มีหนี้ค้างชำระ เพียงร้อยละ 28.33 และไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนด เนื่องจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างหัวหน้ากลุ่มลูกค้ากับสมาชิก และความช่วยเหลือระหว่างสมาชิกด้วยกันเองมีน้อยเกินไป

4.7 เสนอ ธงโสม (2541 : 73-76) ได้ศึกษาวิธีการใช้เงินกู้และผลกระทบจากการใช้เงินกู้ของเกษตรกรรูลูกค้า ธ.ก.ส. สาขาโพนทอง จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า เกษตรกรนำเงินไปใช้มีวัตถุประสงค์และชำระหนี้มีสัญญาโดยนำเงินไปชำระหนี้สินภายนอกและซื้อเครื่องอำนวยความสะดวกในครัวเรือนเป็นผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการใช้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้าทำให้เกิดปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคม

4.8 ปรีชา แสร์ (2539 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรรูลูกค้า ธ.ก.ส. ในอำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง พบว่า การใช้เงินกู้มีวัตถุประสงค์ขนาดของฟาร์มและรายได้ในฟาร์มมีความสัมพันธ์กับการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้า

หมายความว่า เกษตรกรที่นำเงินกู้ไปใช้ผิดวัตถุประสงค์จะเกิดการชำระคืนไม่ดีถ้าเกษตรกรมีขนาดฟาร์มใหญ่จะมีผลต่อการชำระหนี้เงินกู้

4.9 สุพจน์ วัฒนวิเชียร (2534 : 59-64) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรยางตลาดจำกัด จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการชำระคืนเงินกู้ได้แก่ การทวงถามหนี้ของ สหกรณ์ จำนวนทรัพย์สินในฟาร์ม ความรับผิดชอบของสหกรณ์ และรายได้

4.10 สุกนธ์ ปุยฝ้าย (2544 : 135-136) ได้ศึกษาการใช้เงินกู้ยืมจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรของเกษตรกรในเขตอำเภอโพธาราม จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่าสาเหตุการผิดสัญญาเงินกู้ยืมของเกษตรกร ในตำบลท่าหาดยาว คือ สาเหตุหลักที่เป็นอุปสรรคโดยตรงต่อการผิดสัญญาเงินกู้ยืมของเกษตรกรมี 5 สาเหตุ เรียงลำดับจากปัญหา มากไปหาน้อยตามลำดับคือ พื้นที่การผลิตมีน้อย มีรายได้ต่ำ มีหนี้ในระบบ ต้นทุนการผลิตสูงและจำนวนแรงงานการผลิตน้อย ส่วนสาเหตุรองซึ่งเป็นอุปสรรคในการผิดสัญญา กู้ยืมค่อนข้างน้อยและส่งผลกระทบต่อรายได้ที่นำมาชำระหนี้โดยเรียงลำดับจาก อุปสรรคมากไปหาน้อยคือ การซื้อเครื่องอำนวยความสะดวก วงเงินกู้มาก ระยะเวลาการชำระหนี้สั้น การช่วยเหลือภายในกลุ่มน้อย มีความรู้ความเข้าใจในหลักการแต่ไม่ปฏิบัติตาม

4.11 สุรพล ไหลมี (2539 :บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยที่ทำให้เกิดดอกเบี้ยค้างรับของเงินกู้ประจำกรณีศึกษารัฐบาลกรุงไทยจำกัด(มหาชน)สาขาถนนสุเทพ เชียงใหม่ พบว่าปัจจัยภายนอกที่ทำให้เกิดดอกเบี้ยค้างรับมี 3 ปัจจัยเรียงลำดับปัจจัยที่มีผลมากไปหาปัจจัยที่มีผลน้อยคือภาวะเศรษฐกิจ การเปลี่ยนแปลงนโยบายของรัฐบาลและการเกิดภัยธรรมชาติ ปัจจัยภายในที่ทำให้เกิดดอกเบี้ยค้างรับมี 3 ปัจจัยเรียงลำดับปัจจัยที่มีผลมากไปหาปัจจัยที่มีผลน้อยคืออัตราดอกเบี้ยที่สูงขึ้น เงื่อนไขการชำระหนี้และการปล่อยสินเชื่อที่ไม่มีการกลั่นกรองที่ดี ส่วนปัจจัยทางด้านตัวลูกคามี 3 ปัจจัยที่มีผลทำให้เกิดดอกเบี้ยค้างรับเรียงลำดับจากปัจจัยที่มีผลมากไปหาปัจจัยที่มีผลน้อยคือการใช้เงินกู้ผิดวัตถุประสงค์ การใช้จ่ายเงินฟุ่มเฟือยและการทำการค้าเกินตัว

สรุป จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่กล่าวมาแล้วทั้งหมดได้แนวคิดที่ปัจจัยที่น่าจะเป็นสาเหตุของการค้างชำระหนี้ของเกษตรกรมีหลายปัจจัย ได้แก่ ภัยธรรมชาติ การใช้เงินกู้ไม่ถูกต้องตามวัตถุประสงค์ ราคาผลผลิต การกำหนดวงเงินกู้ รายได้จากการประกอบ การ รายได้สุทธิจากการเกษตร ค่าใช้จ่ายในการบริโภค ความช่วยเหลือกันในกลุ่ม หนี้สินภายนอก การใช้เงินเพื่อซื้อเครื่องอำนวยความสะดวก การทวงถาม และรายได้ภายในกิจการ

การศึกษาทั้งหมดที่กล่าวมานั้นเป็นการศึกษาในช่วงเวลาและสถานที่ที่แตกต่างกัน ผู้วิจัยจึงต้องการนำมาศึกษาในท้องที่ดำเนินงานของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรสาขาร้อยเอ็ดว่า จะพบผลการศึกษาที่สอดคล้องกันหรือไม่โดยจะใช้ตัวแปรจากที่ได้มาจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จำนวน 14 ตัวแปร คือ

1. การใช้เงินกู้ผิดวัตถุประสงค์
2. ภัยธรรมชาติ
3. ราคาผลผลิต
4. รายได้จากการเกษตร
5. ความช่วยเหลือภายในกลุ่ม
6. การกำหนดวงเงินกู้
7. หนี้สินภายนอก
8. ค่าใช้จ่ายในการบริโภค
9. การทวงถาม
10. จำนวนทรัพย์สินที่ถือครอง
11. พื้นที่การเกษตร
12. ค่าใช้จ่ายภาคการเกษตร
13. รายได้อื่นนอกภาคการเกษตร
14. ปริมาณผลผลิต

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการค้างชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกร นอกจากนี้ยังได้จากประสบการณ์ในการปฏิบัติงานของผู้วิจัยเอง แล้วนำมาบูรณาการสรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

